

Київський професійний ліцей транспорту

Старший майстер Людмила Хоменко

“Законодавство України про охорону праці. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності ”

Охорона праці :

Система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності.

Цивільний захист :

Функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Безпе́ка життєдіяльності :

Галузь науково-практичної діяльності, спрямованої на вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їх властивостей, наслідків впливу їх на організм людини, основ захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек, а також на розробку і реалізацію відповідних засобів і заходів щодо створення і підтримки здорових та безпечних умов життя і діяльності людини, як у побутових умовах, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

Законодавство з питань охорони праці

 Конституція України (стаття 43, 58)

 Закони України:

- Про охорону праці, від 21.11.2002 № 229- IV (стаття 18)
- Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, від 23.09.1999 № 1105-X
- Про освіту, від 23.05.1991 №1060-XII (стаття 41 ч.7)

 Накази МОН України:

- Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально виховного процесу в установах, закладах освіти, затверджене наказом МОН від 01.08.2001 № 563.
- Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих МОН України, затверджене наказом МОН від 18.04.2006 № 304.

Закон України Про охорону праці

Стаття 13.

Роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

пункт 4.1.1. Керівник (директор): відповідає за створення безпечних умов навчально-виховного процесу згідно з чинним законодавством, міжгалузевими і галузевими нормативними, інструктивними та іншими документами з охорони праці, цим Положенням. Не дозволяє проведення навчально-виховного процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов для здоров'я учасників навчально-виховного процесу.

пункт 4.2. Заступник керівника (заступник директора):

4.2.1. Організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів (факультетів, кафедр, кабінетів, лабораторій тощо) заходів щодо створення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу.

Організація роботи з охорони праці в закладі освіти покладається на заступника керівника (крім заступника керівника з адміністративно-господарської роботи). У закладі, де немає вказаної посади, вищезазначені обов'язки виконує керівник закладу

пункт 6.1. Заступник керівника закладу освіти з виховної роботи:

6.1.1. Уживає необхідних заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов, виконання санітарно-гігієнічних норм і вимог з охорони праці під час проведення позакласних і позашкільних заходів.

пункт 7.1. Заступник керівника з адміністративно-господарської роботи, завідувач господарством, начальник господарського відділу:

7.1.1. Забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і територій відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, керує будівництвом та ремонтами відповідно до будівельних норм і правил.

Нормативні документи які розробляються в навчальному закладі:

- **1. Комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадкам виробничого травматизму, професійного захворювання, аваріям і пожежам.**
- **2. Положення про систему управління охороною праці, куди потрібно включити такі документи:**
 - *2.1. Перелік професій працівників, звільнених від проведення інструктажів.*
 - *2.2. Положення про порядок виконання робіт з підвищеною небезпекою.*
 - *2.3. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.*
 - *2.4. Перелік професій, працівники яких мають право на забезпечення ЗІЗ.*
 - *2.5. Положення про навчання з питань охорони праці закладу.*
 - *2.6. Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі.*
 - *2.7. Перелік професій працівників, які повинні проходити попередній та періодичний медичний огляди.*
 - *2.8. Перелік посадових осіб, які зобов'язані проходити попередню та періодичну перевірку знань з питань охорони праці.*
 - *2.9. Перелік робіт, на яких забороняється застосування праці жінок та неповнолітніх.*
 - *2.10. Перелік інструкцій з охорони праці, які повинні діяти в закладі.*
 - *2.11. Перелік існуючих професій та посад, працівники яких мають право на отримання молока або інших рівноцінних харчових продуктів.*
- **3. Програма вступного інструктажу з охорони праці.**
- **4. Інструкції з охорони праці за професіями та видами робіт**

Накази які видаються в навчальному закладі:

- 1. Про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- 2. Про створення комісії з перевірки знань працівників з питань охорони праці.
- 3. Про створення комісії із розслідування нещасних випадків *(при необхідності)*.
- 4. Про організацію та порядок проведення навчальних екскурсій і навчальної практики учнів школи та дотримання заходів безпеки під час їх проведення *(при необхідності)*.
- 5. Про організацію роботи з питань пожежної безпеки.
- 6. Про створення комісії із спостережень за безпечною експлуатацією будівель і споруд.
- 7. Про затвердження інструкцій з охорони праці.
- 8. Про призначення відповідального за технічний стан та безпечну експлуатацію котлів.
- 9. Про призначення відповідального за електрогосподарство.
- 10. Про призначення відповідального за газове господарство.

Перелік журналів та документів в навчальному закладі:

З ОХОРОНИ ПРАЦІ

- Журнал реєстрації вступного інструктажу із питань охорони праці.
- Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці.
- Журнал реєстрації інструктажів із питань пожежної безпеки.
- Журнал реєстрації інструкцій з питань охорони праці.
- Журнал обліку видачі інструкцій з питань охорони праці.
- Журнал реєстрації потерпілих від нещасних випадків.
- Журнал реєстрації нещасних випадків невиробничого характеру.
- Журнал реєстрації вступного інструктажу з безпеки руху *(при наявності автотранспорту)*.
- Журнал реєстрації інструктажів з безпеки руху *(при наявності автотранспорту)*.
- Акти перевірки опору заземлення та ізоляції.
- Санітарний паспорт кабінету інформатики.
- План евакуації у разі надзвичайної ситуації.
- План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій (ПЛАС).
- План роботи служби охорони праці (на рік, місяць)

Перелік журналів та документів в навчальному закладі:

З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

- Журнал обліку навчальних занять (розділ реєстрації вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для учнів, вихованців)
- Журнал реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів з безпеки життєдіяльності
- Журнал реєстрації інструктажів учнів, вихованців з охорони праці на робочому місці (*для майстерень трудового навчання*)
- Журнал реєстрації нещасних випадків, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу.
- Журнал реєстрації мікротравм, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу.
- Положення про навчальні кабінети.
- Акт дозвіл на проведення занять в спортивному залі (кімнаті, майданчику).
- Акт дозвіл на проведення занять у майстерні трудового навчання, кабінетах.

Навчання з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Навчання з питань охорони праці - це навчання працівників, учнів, з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці або безпечного ведення робіт.

Керівники навчальних закладів, їх заступники, завідувачі господарством, вчителі (фізики, інформатики, трудового навчання).

Навчання і перевірку знань здійснюють під час прийняття на роботу і періодично, один раз на 3 роки

Спеціальне навчання - є щорічне вивчення працівниками, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою або там, де є потреба в професійному доборі, вимог відповідних нормативно-правових актів з охорони праці.

Оператори, кочегари котелень, електрики, водії.

Навчання і перевірку знань здійснюють під час прийняття на роботу і періодично, один раз на рік.

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

За характером і часом проведення інструктажі поділяються на:

ВСТУПНИЙ

ПЕРВИННИЙ

ПОЗАПЛАНОВИЙ

ЦІЛЬОВИЙ

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Вступний інструктаж проводиться

- з усіма працівниками, які приймаються на постійну або тимчасову роботу;***
- з працівниками інших організацій, які прибули до закладу освіти і беруть безпосередню участь у навчально - виховному та виробничому процесі або виконують інші роботи;***
- з учнями та студентами, які прибули до закладу освіти для проходження трудового або професійного навчання, стажування;***
- з екскурсантами у разі екскурсії до закладу освіти.***

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Первинний інструктаж проводиться:

До початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- **новоприйнятим (постійно чи тимчасово) до закладу освіти або до фізичної особи, яка використовує найману працю;**
- **який переводиться з одного структурного підрозділу підприємства до іншого;**
- **який виконуватиме нову для нього роботу;**
- **відрядженим працівником іншої установи, який бере безпосередню участь у виробничому процесі.**

З учнями навчальних закладів:

- **до початку трудового або професійного навчання;**
- **перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.**

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в закладі освіти інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

Запис про проведення інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Повторний інструктаж з охорони праці

Проводиться на робочому місці індивідуально з окремим працівником, з групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Інструктаж проводиться на роботах з підвищеною небезпекою - 1 раз на 3 місяці, для решти робіт - 1 раз на 6 місяців.

Запис про проведення інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Позаплановий інструктаж з охорони праці проводиться:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін та доповнень до них;
- при зміні технологічного процесу, заміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;
- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;
- при перерві в роботі виконавця більше ніж на **30** календарних днів - для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт - понад **60** днів.

Інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником або з групою працівників одного фаху. Обсяг і зміст інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

Запис про проведення інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці

Інструктажі з охорони праці (наказ МОН від 18.04.2006 № 304):

Цільовий інструктаж з охорони праці проводиться:

- у разі ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або з групою працівників. Обсяг і зміст інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

Запис про проведення інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці

Інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності (наказ МОН від 01.08.2001 № 563):

За характером і часом проведення інструктажі поділяються на:

ВСТУПНИЙ

ПЕРВИННИЙ

ПОЗАПЛАНОВИЙ

ЦІЛЬОВИЙ

Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться з учнями (вихованцями) і містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

Учні і вихованці, які інструктуються, розписуються в журналі, починаючи з 9-го класу (при досягненні 14 років)

Інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності (наказ МОН від 18.04.2006 № 304, лист МОН України від 16.06 2014 р. № 1/9-319):

Вступний інструктаж:

Коли проводиться	Посада особи, яка проводить навчання, перевірку знань	Реєстрація (оформлення) інструктажу
На початку навчального року	Класні керівники	На окремій сторінці журналу обліку навчальних занять
При зарахуванні (оформленні) учня до навчального закладу	Інженер з охорони праці	В спеціальному журналі реєстрації первинних інструктажів

Інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності (наказ МОН від 18.04.2006 № 304, лист МОН України від 16.06 2014 р. № 1/9-319):

Первинний інструктаж :

Коли проводиться	Посада особи, яка проводить навчання, перевірку знань	Реєстрація (оформлення) інструктажу
На початку навчального року перед початком занять у кожному кабінеті, спортзалі, у гуртках, лабораторії, майстерні. Перед початком канікул.	Учителі-предметники, класні керівники, керівники гуртків, майстри в/н	Журнал реєстрації інструктажів з БЖД, журнал реєстрації інструктажів на робочому місці
Перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку уроку, заняття, лабораторної, практичної роботи тощо. На початку вивчення кожного нового предмета.	Учителі-предметники, керівники гуртків, майстри в/н	Журнал обліку навчальних занять на сторінці навчального предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття, журнал реєстрації інструктажів на робочому місці

Інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності (наказ МОН від 18.04.2006 № 304, лист МОН України від 16.06 2014 р. № 1/9-319):

Позаплановий інструктаж:

Коли проводиться	Посада особи, яка проводить навчання, перевірку знань	Реєстрація (оформлення) інструктажу
<p>У разі порушення вимог нормативно-правових актів, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо.</p> <p>При зміні умов виконання навчальних завдань (лабораторних, практичних робіт тощо).</p> <p>У разі скоєння нещасних випадків за межами навчального закладу.</p>	<p>Учителі - предметники, класні керівники, керівники гуртків, майстри в/н</p>	<p>Журнал реєстрації інструктажів з БЖД, журнал реєстрації інструктажів на робочому місці</p>

Інструктажі учнів з безпеки життєдіяльності (наказ МОН від 18.04.2006 № 304, лист МОН України від 16.06 2014 р. № 1/9-319):

Цільовий інструктаж:

Коли проводиться	Посада особи, яка проводить навчання, перевірку знань	Реєстрація (оформлення) інструктажу
<p>При організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо).</p> <p>Під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці тощо).</p>	<p>Учителі-предметники, класні керівники, керівники гуртків</p>	<p>Журнал реєстрації інструктажів з БЖД</p>

Дякую за увагу !